

Rodzaje wykroczeń

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń*, 14.04.2020 r., dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 4.05.2020 r.].
- Źródło: Marek Gałązka, Anna Kalisz, *Prawo wykroczeń. Tablice pogładowe, część ogólna kodeksu wykroczeń*, Szczytno 2014, s. 39.

- Źródło: *Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 4.05.2020 r.].
- Źródło: *Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 4.05.2020 r.].

Rodzaje wykroczeń

Źródło: domena publiczna.

Od czasu do czasu statystyki policyjne dostarczają mediom i opinii publicznej tematu do rozważań. Emocjonujemy się wzrostem lub spadkiem ogólnej liczby przestępstw i odsetkiem ich wykrywalności. Wykroczeniom poświęca się znacznie mniej uwagi.

Tymczasem w 2017 r. policja zarejestrowała ponad [750 tysięcy przestępstw](#), natomiast wykroczeń w tym samym roku było [około 8 milionów](#) – ponad dziesięciokrotnie więcej. Oznacza to, że zdecydowanie częściej niż z przestępstwami spotykamy się właśnie z wykroczeniami.

Co wiesz o tym typie czynów zabronionych? Czy potrafisz wymienić różne ich rodzaje i przykłady?

Twoje cele

- Wyjaśnisz różnice między przestępstwem a wykroczeniem.
- Scharakteryzujesz różne rodzaje wykroczeń.

- Przeanalizujesz sytuacje i wskażesz, jakiego rodzaju wykroczenie zostało w nich popełnione.

Przeczytaj

Przestępstwo czy wykroczenie?

Szeroko rozumiane prawo karne reguluje odpowiedzialność za czyny zabronione pod groźbą kary. Normy prawa karnego o większej społecznej szkodliwości czynów znajdziemy w Kodeksie karnym. Jego uzupełnieniem o normy o względnie niewielkiej szkodliwości społecznej jest natomiast **Kodeks wykroczeń**.

Zgodnie z art. 1. Kodeksu wykroczeń odpowiedzialności za wykroczenie podlega tylko ten, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia, pod groźbą kary [aresztu](#), [ograniczenia wolności](#), do 5000 złotych grzywny lub [nagany](#), jeżeli można mu przypisać winę w czasie czynu.

Różnica zatem między przestępstwami – ujętymi w Kodeksie karnym – a wykroczeniami – ujętymi w Kodeksie wykroczeń – polega na stopniu szkodliwości społecznej czynu zabronionego, ale także dolegliwości przewidzianej kary.

Zastanów się, czy oblewanie wodą w lany poniedziałek jest przestępstwem, czy wykroczeniem.

Źródło: Polimerek, licencja: CC BY-SA 3.0.

Rodzaje wykroczeń

Przedmiotem każdego czynu zabronionego jest zawsze jakieś dobro, które jako społeczeństwo chcemy chronić. Innymi słowy, ustawodawca zabrania takich czynów, które zwrócone byłyby przeciwko ważnych dla społeczeństwa wartości. Przyjmując te wartości jako kryterium podziału, wyróżnia się następujące wykroczenia:

Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu

Porządek publiczny to uregulowany przepisami, wolny od zakłóceń bieg życia zbiorowego, spokój publiczny zaś to niezakłócony stan równowagi psychicznej nieokreślonej liczby osób, którego zakłóceniem byłyby takie reakcje ludzi, jak zaniepokojenie czy oburzenie. Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu zatem to czyny, które mogą do tego prowadzić.

Zabronione jest na przykład posiadanie w miejscu publicznym maczety, jeśli okoliczności tego posiadania wskazują na zamiar jej użycia w celu popełnienia przestępstwa, przeszkadzanie w organizowaniu niezakazanego zgromadzenia, ale także organizowanie zgromadzenia bez wymaganego zawiadomienia. Nie wolno też publicznie nawoływać do popełnienia przestępstwa, wykonywać działalności gospodarczej bez wymaganego zgłoszenia albo umieszczać w nieprzeznaczonych do tego miejscach publicznych plakatów czy ogłoszeń.

Wykroczenie przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym

Wśród wykroczeń przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym znalazły się między innymi zakazy umyślnego wprowadzania w błąd organu państwowego, czyli np. funkcjonariuszy policji, co do swojej tożsamości, albo niszczenie znaków umieszczanych przez organ państwowy.

Wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia

Istota wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia polega na sprowadzeniu potencjalnego niebezpieczeństwa dla tych dóbr – jak na przykład podejmowanie wymagających zachowania trzeźwości czynności zawodowych po spożyciu alkoholu albo na niezawiadomieniu o grożącym niebezpieczeństwie – jak w przypadku

niedopełnienia w razie powstania pożaru obowiązku niezwłocznego zawiadomienia osób znajdujących się w strefie zagrożenia oraz właściwych służb.

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji to przede wszystkim, choć nie tylko, czyny zabronione związane z ruchem drogowym, jak prowadzenie pojazdu na drodze publicznej bez wymaganych świateł albo niestosowanie się do ograniczenia prędkości, ale też na przykład dopuszczenie do przebywania na torach pojazdu szynowego małoletniego do lat 7, którym mamy obowiązek się opiekować.

Wykroczenia przeciwko osobie

Wykroczenia przeciwko osobie to na przykład skłanianie do żebrania osoby będącej pod naszą opieką albo złośliwe wprowadzanie kogoś w błąd w celu dokuczenia mu.

Wykroczenia przeciwko zdrowiu

Wykroczenia przeciwko zdrowiu polegają na naruszaniu przepisów o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ale obejmują także rozmaite zakazy mające na celu zapobieganie chorobom i służące zwalczaniu ich rozpowszechniania się. Jako przykłady można tu wymienić zanieczyszczanie przeznaczonej do spożycia przez ludzi wody albo uchylanie się od obowiązkowego szczepienia ochronnego przeciwko gruźlicy.

Wykroczenia przeciwko mieniu

Do wykroczeń przeciwko mieniu zaliczamy między innymi drobną kradzież ogrodową, samowolne użycie cudzej rzeczy albo wyrabianie, posiadanie lub nabywanie wytrychów lub kluczy do cudzych pomieszczeń.

Wykroczenia przeciwko interesom konsumentów

Interesy konsumentów chronione są przez zabronienie czynów, takich jak nabywanie w celu odsprzedaży z zyskiem biletów wstępu na imprezy artystyczne, czyli działalność tzw. koników, albo oszukiwanie nabywcy co do ilości czy wagi towaru.

Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej

Za naruszenie obyczajności publicznej uważa się na przykład umieszczanie nieprzyzwoitych rysunków w miejscu publicznym albo natarczywe, narzucające się

proponowanie innej osobie dokonania z nią czynu nierządnoego w celu uzyskania korzyści materialnej.

Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego

Urządzenia użytku publicznego to między innymi przyrządy alarmowe, instalacja oświetleniowa, zegary, oznaczenia nazw miejscowości, ławki, drogi i trawniki. Nie wolno ich niszczyć, dopuszczać do ich niszczenia przez zwierzęta znajdujące się pod naszym nadzorem, a nawet utrudniać czy uniemożliwiać korzystania z nich „ze złościwości lub swawoli”.

Wykroczenia przeciwko obowiązkowi ewidencji

Obowiązek ewidencji zakłada konieczność zgłaszania do odpowiednich urzędów wielu informacji, takich jak fakt urodzenia lub zgonu, czy wykonywanie określonych rodzajów działalności zawodowej, na przykład z zakresu leczenia zwierząt.

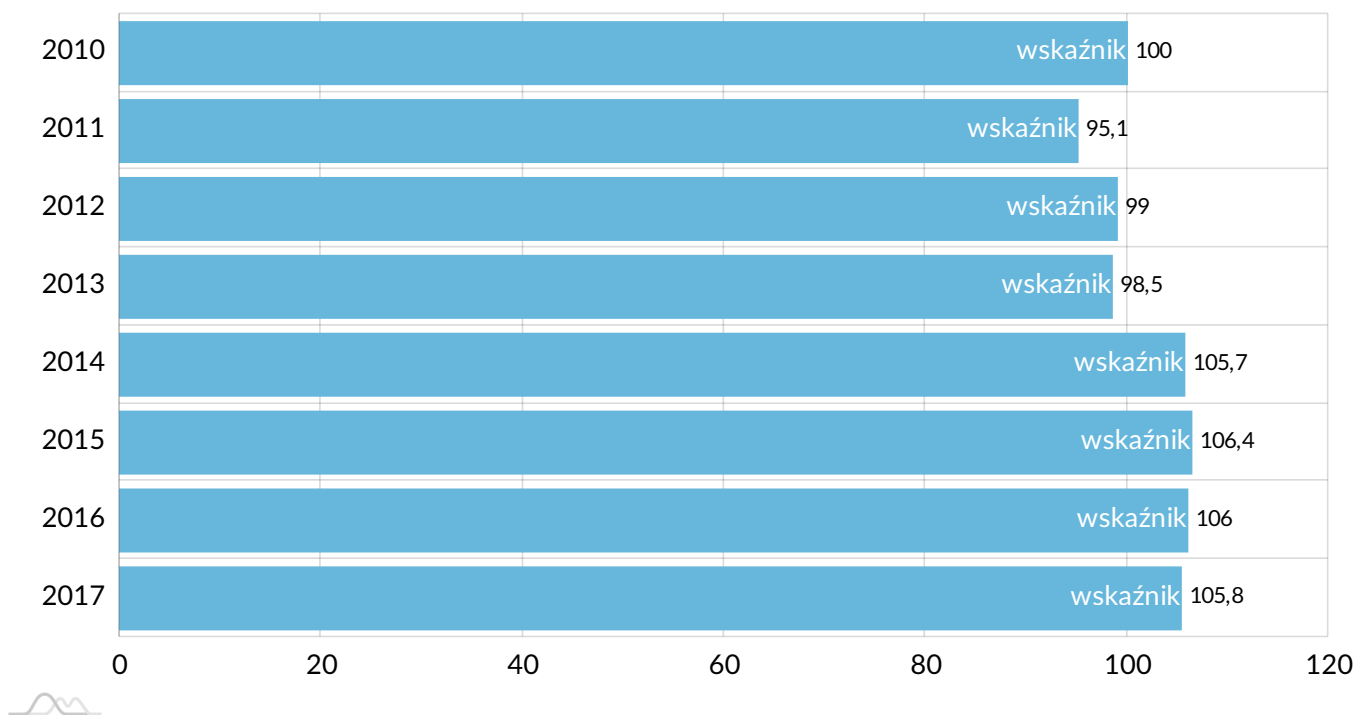
Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe

Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe to na przykład wyrąb gałęzi w cudzym lesie, uszkodzenie cudzego ogrodu, wypas zwierząt na cudzym polu, jak również niszczenie kosodrzewiny w miejscach jej naturalnego występowania, rozgarnianie ściółki, niszczenie mrowisk w lesie, złośliwe płoszenie dzikich zwierząt, a nawet puszczanie psa luzem w lesie.

Warto zaznaczyć, że przepisy Kodeksu wykroczeń nie wyczerpują katalogu czynów uznawanych na gruncie polskiego prawa za wykroczenia. Regulacje w tym zakresie znajdziemy również w różnych ustawach szczególnych, np. ustawie o ochronie przyrody, o ochronie zwierząt, o rybactwie śródlądowym czy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Co mówią statystyki?

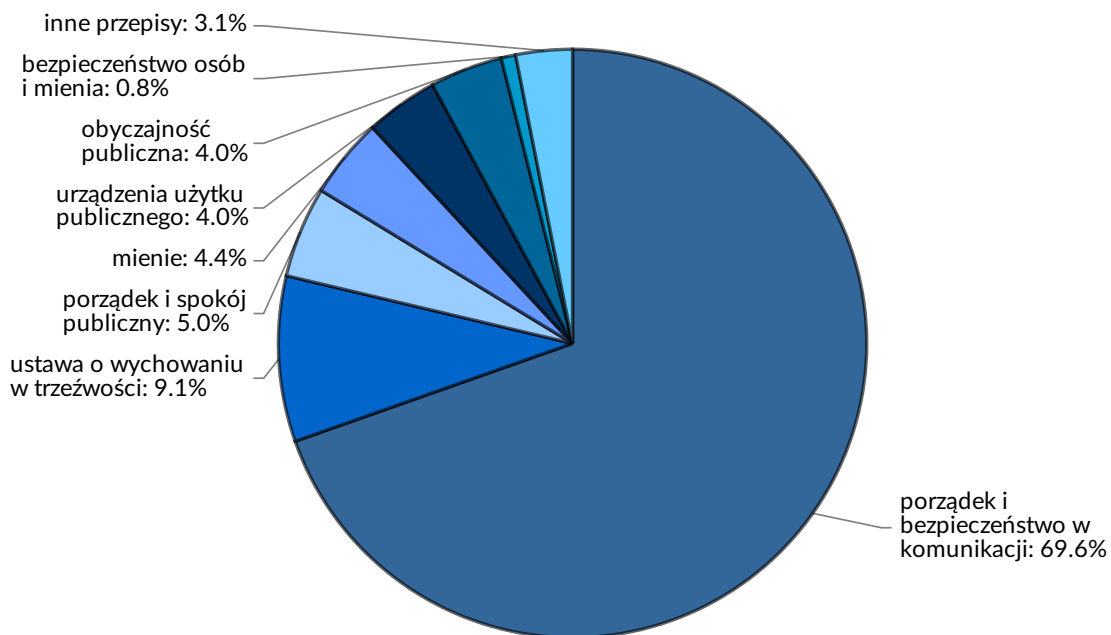
Wykroczenia w latach 2010–2017
wskaźniki dynamiki 2010 = 100

Źródło danych: Komenda Główna Policji.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Struktura wykroczeń w statystyce policyjnej w 2017 r. (odsetki rodzajów wykroczeń)

Źródło danych: Komenda Główna Policji.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Zastanów się, co powoduje, że odsetek wykroczeń przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu w komunikacji jest tak duży.

Słownik

mienie

ogół rzeczy i zwierząt będących czyjąś własnością; na gruncie prawa polskiego – własność i inne prawa majątkowe

areszt

jedna z kar wymierzanych za popełnienie wykroczenia, trwająca od 5 do 30 dni, polegająca na odosobnieniu skazanego

ograniczenie wolności

kara nieizolacyjna, wymierzana najczęściej za lżejsze przestępstwa; może przybierać wiele postaci, np. zakazu zmiany miejsca pobytu lub nakazu wykonywania nieodpłatnej pracy na cele społeczne

grzywna

kara pieniężna wymierzana w stawkach dziennych, przez określenie liczby stawek oraz wysokość jednej stawki

nagana

najrzadziej stosowana i najłagodniejsza kara za wykroczenie, niewywołująca faktycznych skutków względem osoby ukaranej, mająca na celu wyłącznie przywrócenie jej do porządku prawnego

Audiobook

Polecenie 1

Wysłuchaj fragmentów Kodeksu wykroczeń i wykonaj ćwiczenie.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/P11cCAJAd>

Wykroczeniem jest czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 złotych lub nagany. Taką definicję wykroczenia znajdziemy w części ogólnej Kodeksu wykroczeń, który jest również ustawą, o której mowa w definicji.

Część szczególna tego Kodeksu natomiast dzieli wykroczenia na rodzaje w zależności od tego, przeciwko jakiej prawnie chronionej wartości są skierowane. Każdemu rodzajowi ustawodawca poświęcił osobny rozdział.

I tak w rozdziale VIII znajdziemy wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu:

„Art. 51. § 1. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”.

Kolejny rozdział zawiera wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym:

„Art. 69. Kto umyślnie niszczy, uszkadza, usuwa lub w inny sposób czyni bezskutecznymi znaki umieszczone przez organ państwowy w celu stwierdzenia tożsamości przedmiotu, zamknięcia go lub poddania rozporządzeniu władzy, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany”.

Rozdział X zawiera wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia:

„Art. 76. Kto rzuca kamieniami lub innymi przedmiotami w pojazd mechaniczny będący w ruchu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”.

W kolejnym rozdziale znajdują się wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji.

„Art. 93. § 1. Prowadzący pojazd, który, uczestnicząc w wypadku drogowym, nie udziela niezwłocznej pomocy ofierze wypadku, podlega karze aresztu albo grzywny”.

Rozdział XII to wykroczenia przeciwko osobie:

„Art. 108. Kto szczuje psem człowieka, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany”.

W rozdziale XIII uregulowano wykroczenia przeciwko zdrowiu:

„Art. 114. Kto odmawia udzielenia organowi służby zdrowia wyjaśnień mogących mieć znaczenie dla wykrycia gruźlicy, choroby wenerycznej lub innej choroby zakaźnej lub źródła zakażenia albo dla zapobiegania szerzeniu się takich chorób, podlega karze grzywny albo karze nagany”.

Rozdział XIV Kodeksu wykroczeń to wykroczenia przeciwko mieniu:

„Art. 125. Kto w ciągu dwóch tygodni od dnia znalezienia cudzej rzeczy albo przybłąkania się cudzego zwierzęcia nie zawiadomi o tym organu Policji lub innego organu państwowego albo w inny właściwy sposób nie poszukuje posiadacza, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany”.

Wykroczenia przeciwko interesom konsumentów zawarto w rozdziale XV:

„Art. 138d. § 1. Kto, podejmując zadania przewodnika górskiego na określonym obszarze górskim wprowadza w błąd co do posiadanych uprawnień, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”.

W kolejnym rozdziale znajdziemy wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej:

„Art. 141. Kto w miejscu publicznym umieszcza nieprzyzwoite ogłoszenie, napis lub rysunek albo używa słów nieprzyzwoitych, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany”.

Rozdział XVII mówi o wykroczeniach przeciwko urządzeniom użytku publicznego:

„Art. 145. Kto zanieczyszcza lub zaśmieca miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogę, ulicę, plac, ogród, trawnik lub zieleniec, podlega karze

grzywny do 500 złotych albo karze nagany”.

Rozdział XVIII zawiera wykroczenia przeciwko obowiązkowi ewidencji:

„Art. 146. § 1. Kto nie dopełnia w terminie obowiązku zgłoszenia w urzędzie stanu cywilnego faktu urodzenia lub zgonu, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany”.

Rozdział XIX, ostatni, dotyczy szkodnictwa leśnego, polnego i ogrodowego:

„Art. 166. Kto w lesie puszcza luzem psa, poza czynnościami związanymi z polowaniem, podlega karze grzywny albo karze nagany”.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Wynotuj wyróżnione rodzaje wykroczeń wraz z przykładami czynów zabronionych.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Dopasuj przykłady wykroczeń do ich rodzajów.

wykroczenia przeciwko osobie, wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia, wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym, wykroczenia przeciwko interesom konsumentów, wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej, wykroczenia przeciwko obowiązkowi ewidencji, wykroczenia przeciwko mieniu, wykroczenia przeciwko zdrowiu, wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe, wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego

Art. 49. § 1. Kto w miejscu publicznym demonstracyjnie okazuje lekceważenie Narodowi Polskiemu, Rzeczypospolitej Polskiej lub jej konstytucyjnym organom, podlega karze aresztu albo grzywny.	
Art. 65. § 1. Kto umyślnie wprowadza w błąd organ państwowy lub instytucję	

upoważnioną
z mocy ustawy
do
legitymowania:
1) co do
tożsamości
własnej lub innej
osoby,
2) co do swego
obywatelstwa,
zawodu, miejsca
zatrudnienia lub
zamieszkania,
podlega karze
ograniczenia
wolności albo
grzywny.

Art. 78. Kto
przez drażnienie
lub płoszenie
doprowadza
zwierzę do tego,
że staje się
niebezpieczne,
podlega karze
ograniczenia
wolności,
grzywny do
1000 złotych
albo karze
nagany.

Art. 86. § 1. Kto
na drodze
publicznej,

w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie zachowując należytej ostrożności, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podlega karze grzywny.

Art. 107. Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

Art. 109. § 2. Kto zanieczyszcza wodę służącą do pojenia zwierząt, znajdującą się

poza
urządzeniami
przeznaczonymi
do
zaopatrywania
ludności
w wodę, podlega
karze grzywny
do 1500 złotych
albo karze
nagany.

Art. 123. § 1. Kto
z nienależącego
do niego ogrodu
bezprawnie
zabiera
w nieznacznej
ilości owoce,
warzywa lub
kwiaty, podlega
karze grzywny
do 250 złotych
albo karze
nagany.

Art. 138c. § 1.
Kto w zakresie
działalności
swojego
przedsiębiorstwa
zawiera
z konsumentem
umowę o kredyt
konsumencki
z rażącym

naruszeniem
wymagań
dotyczących
informacji
przekazywanych
konsumentowi
przed zawarciem
umowy lub treści
umowy albo
z pominięciem
obowiązku
doręczenia jej
dokumentu,
podlega karze
grzywny.

Art. 142. Kto
natarczywie,
narzucając się lub
w inny
naruszający
porządek
publiczny
sposób,
proponuje innej
osobie
dokonanie z nią
czynu
nierządnego,
mając na celu
uzyskanie
korzyści
materialnej,
podlega karze
aresztu,
ograniczenia

wolności albo
grzywny.

Art. 144. § 1. Kto
na terenach
przeznaczonych
do użytku
publicznego
niszczy lub
uszkadza
roślinność lub
też dopuszcza
do niszczenia
roślinności przez
zwierzęta
znajdujące się
pod jego
nadzorem albo
na terenach
przeznaczonych
do użytku
publicznego
depcze trawnik
lub zieleniec
w miejscach
innych niż
wyznaczone dla
celów rekreacji
przez
właściwego
zarządcę terenu,
podlega karze
grzywny do
1000 złotych
albo karze
nagany.

Art. 147a. § 1.
Kto wykonuje
działalność
lecniczą lub
prowadzi zakład
lecniczy dla
zwierząt bez
wymaganego
wpisu do rejestru
lub ewidencji,
podlega karze
aresztu,
ograniczenia
wolności albo
grzywny.

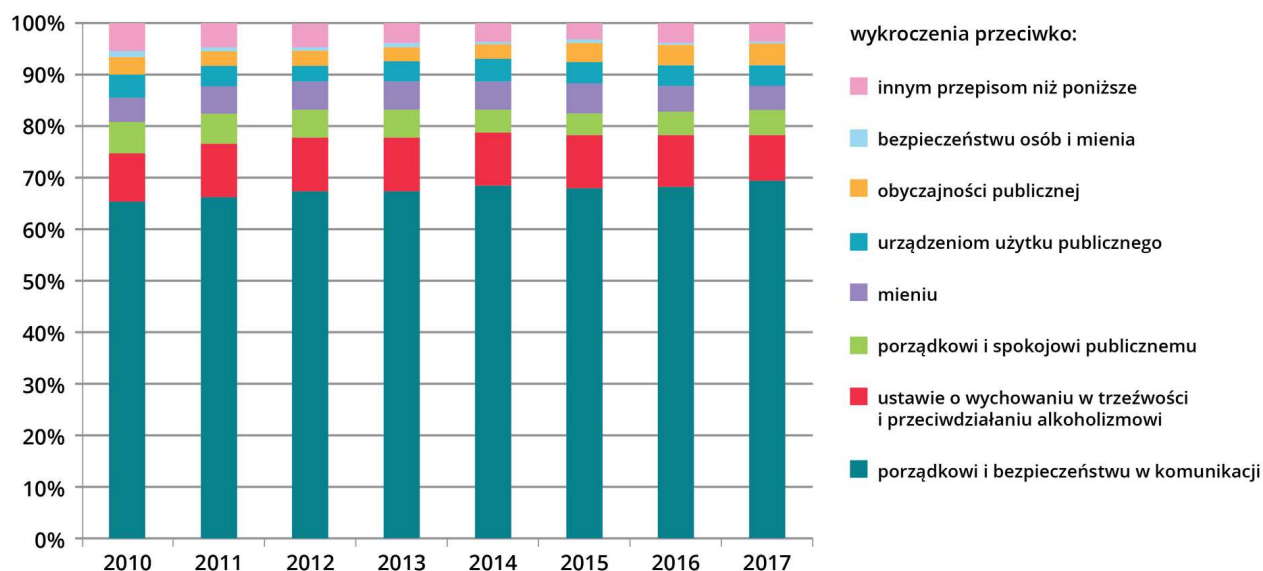
Art. 163. Kto
w lesie rozgarnia
ściółkę i niszczy
grzyby lub
grzybnię,
podlega karze
grzywny albo
karze nagany.

Ćwiczenie 2

Przeanalizuj dane statystyczne i wykonaj ćwiczenie.

Struktura wykroczeń w statystyce policyjnej w latach 2010–2017

Oprac. na podst.: Marek Marczewski, *Wykroczenia w świetle statystyki policyjnej i sądowej*, Analizy wymiaru sprawiedliwości, Warszawa 2018.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Rozstrzygnij, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
W 2017 r. co dziesiąte ujawnione wykroczenie wiązało się z nieprzestrzeganiem kodeksowych przepisów przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.	☐	☐
W analizowanym okresie odsetek czynów przeciwko obyczajności	☐	☐

publicznej początkowo
zmniejszał się, by od
2013 r. zacząć
sukcesywnie wzrastać.

Udział wykroczeń
przeciwko mieniu
utrzymywał się
w analizowanym okresie
na względnie stałym
poziomie około 5-6%
ogółu.

Ćwiczenie 3

Ćwiczenie 4

Wskaż kryteria, które pozwalają odróżnić przestępstwa od wykroczeń.

Material źródłowy do ćwiczeń nr 5-7.

Źródło I

” Anna Kalisz, Marek Gałązka

***Prawo wykroczeń. Tablice poglądowe, część ogólna
kodeksu wykroczeń***

Podział wykroczeń ze względu na typ	
Typ podstawowy	Typ kwalifikowany

Podział wykroczeń ze względu na typ	
<p>Stanowi on najbardziej ogólną charakterystykę zachowania podlegającego karze i jest wzorcem dla stworzenia typu modyfikowanego. Modyfikacja typu polega na dodaniu do podstawowego zespołu znamion dodatkowych okoliczności, które zmieniają zawartość bezprawia czynu zabronionego.</p>	<p>Jeżeli zawartość bezprawia zostaje ze względu na występowanie dodatkowych znamion zwiększona, to ustawodawca zwiększa również zagrożenie karne i w ten sposób powstaje typ kwalifikowany wykroczenia.</p>

Źródło: Marek Gałązka, Anna Kalisz, *Prawo wykroczeń. Tablice poglądowe, część ogólna kodeksu wykroczeń*, Szczytno 2014, s. 39.

Źródło II

” Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń

Art. 51. § 1. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 ma charakter chuligański lub sprawca dopuszcza się go, będąc pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub innej podobnie działającej substancji lub środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Źródło: *Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 4.05.2020 r.].

Ćwiczenie 5

Zapoznaj się z informacjami zawartymi w tabeli i wskaż przykład typu podstawowego wykroczenia polegającego na zakłóceniu spokoju i porządku publicznego.

Ćwiczenie 6

Zapoznaj się z informacjami zawartymi w tabeli i wskaż przykład typu kwalifikowanego wykroczenia polegającego na zakłóceniu spokoju i porządku publicznego.

Ćwiczenie 7

Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj zadanie.

” Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń

Art. 58. § 1. Kto, mając środki egzystencji lub będąc zdolny do pracy, żebrze w miejscu publicznym, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

§ 2. Kto żebrze w miejscu publicznym w sposób natarczywy lub oszukańczy, podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności.

Źródło: *Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 4.05.2020 r.].

Wskaż okoliczności zwiększające zawartość bezprawia typu podstawowego czynu zabronionego w art. 58 Kodeksu wykroczeń, wpływające na powstanie kwalifikowanego typu tego wykroczenia.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

” Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń

Część ogólna (...)

Art. 5. Wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne.

Art. 6. § 1. Wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić, albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi.

§ 2. Wykroczenie nieumyślne zachodzi, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia je jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć.

Art. 7. § 1. Nieświadomość tego, że czyn jest zagrożony karą, nie wyłącza odpowiedzialności, chyba że nieświadomość była usprawiedliwiona.

§ 2. Nie popełnia wykroczenia umyślnego, kto pozostaje w błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego. (...)

Część szczególna (...)

Art. 122. § 1. Kto nabywa mienie, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub z przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo

w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 500 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Kto nabywa mienie, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że zostało uzyskane za pomocą kradzieży lub przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 500 złotych, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Źródło: *Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń*, dostępny w internecie: prawo.sejm.gov.pl [dostęp 4.05.2020 r.].

Paserstwo umyślne

Paserstwo nieumyślne

Uzasadnienie

Uzasadnienie

Dla nauczyciela

Autorka: Anna Rabięga

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Rodzaje wykroczeń

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

22) wskazuje specyfikę poszczególnych rodzajów wykroczeń w Rzeczypospolitej Polskiej (przeciwko: osobie, zdrowiu, mieniu oraz bezpieczeństwu osób i mienia) oraz przestępstw (przeciwko: życiu i zdrowiu, wolnościom osobistym oraz mieniu).

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia różnice między przestępstwem a wykroczeniem;
- charakteryzuje różne rodzaje wykroczeń;
- wskazuje przykłady wykroczeń każdego rodzaju.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- analiza materiałów źródłowych;
- rozwiązywanie ćwiczeń interaktywnych;
- drama.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Uczniowie rozwiązują ćwiczenia interaktywne 3 i 4.

Faza realizacyjna

1. Uczniowie zapoznają się z pytaniami do audiobooka. Następnie słuchają nagrania i notują odpowiedzi. Po wysłuchaniu nagrania chętne/wybrane osoby podają swoje odpowiedzi. W razie potrzeby nagrania można wysłuchać dwukrotnie.
2. Uczniowie w parach rozwiązują ćwiczenia interaktywne 5–8. Chętne/wybrane osoby przedstawiają swoje rozwiązania, pozostali weryfikują ich poprawność.

Faza podsumowująca

1. Uczniowie samodzielnie rozwiązują ćwiczenia interaktywne 1–2.
2. Uczniowie dzielą się na zespoły pięcioosobowe i odgrywają kalambury, w których prezentują różne przykłady wykroczeń. Kalambury mogą polegać na odgrywaniu scenek lub rysowaniu obrazków na tablicy.

Praca domowa:

Wyobraź sobie, że niedawno zostałeś właścicielem lasu. Przeanalizuj Kodeks wykroczeń i przygotuj krótką instrukcję zawierającą twoje obowiązki związane z posiadaniem lasu, jak również przepisy regulujące zabronione dla innych czyny względem posiadanego przez ciebie lasu.

Materiały pomocnicze:

Anna Kalisz, Marek Gałązka, *Prawo wykroczeń. Tablice poglądowe, część ogólna kodeksu wykroczeń*, Szczytno 2014.

Marek Marczewski, *Wykroczenia w świetle statystyki policyjnej i sądowej, Analizy wymiaru sprawiedliwości*, Warszawa 2018.

Andrzej Marek, Aleksandra Marek-Ossowska, *Prawo wykroczeń (materialne i procesowe)*, Warszawa 2019.

Charakterystyka wykroczeń, infor.pl.

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, prawo.sejm.gov.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Uczniowie mogą wykorzystać audiobook jako inspirację do przygotowania własnej prezentacji multimedialnej.